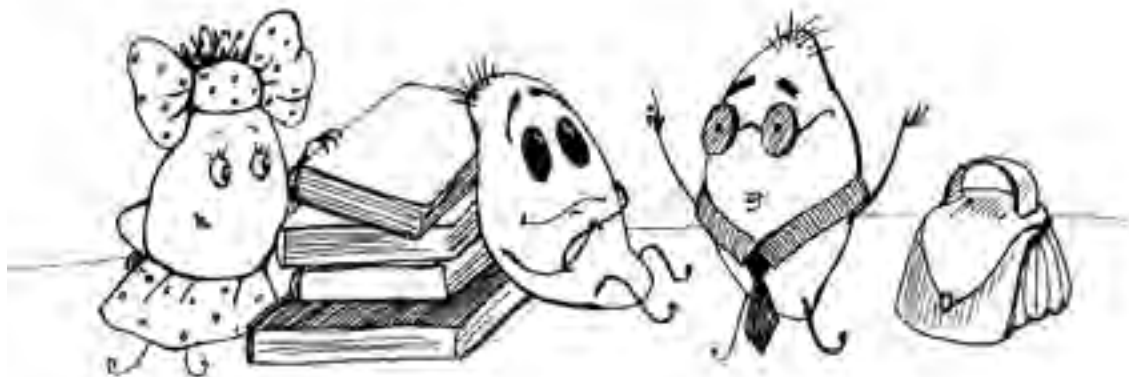

Олена Крижановська

ПРИГОДИ ЗЕРНЯТ
У КРАЇНІ ЗДОРОВ'Я

Пригода 1. Знайомство зі школою.

У новому племені

Коли Зернятка — Розумник, Пустунчик та Лапуня тільки починали ходити до школи, їм зовсім не сподобався перший клас. Зараз в це важко повірити, але це правда.

Лапуня вважала, що дівчаткам не личить ходити із портфелем. Він такий важкий... і такий хлопчачий! Не те що її улюблена малесенька сумочка із рожевим замочком!

Розумник думав, що він і так багато читає і вже все знає. А чого не знає — дізнається трохи згодом. Нащо йому вчитися у школі? Він сам собі вчитель!

Пустунчик сумував через те, що багато часу треба сидіти за партою, замість того, щоб гуляти, гратися та шукати цікаві пригоди. Чому уроки такі довгі, а перерви такі короткі?! Та ще й додому можуть дати якесь завдання!

Коли закінчився перший тиждень навчання, всі троє зібралися на Раду Друзів. І стали радитися, що робити далі? Адже з понеділка знов треба йти до школи!

— Для чого ми пішли до школи? — спитав Розумник.

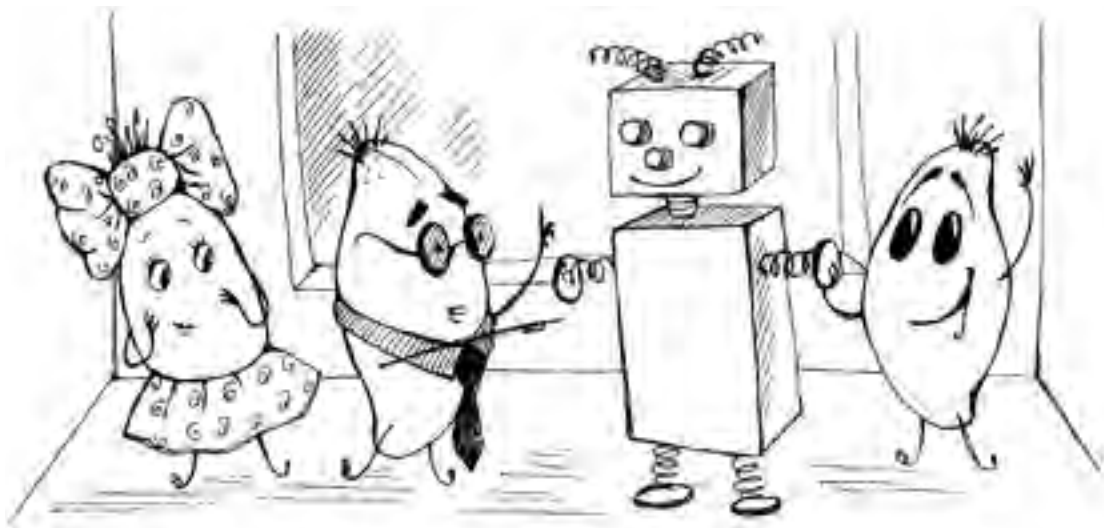
— Щоб вчитися, — трохи сумно відповіла Лапуня. — Казали, там буде цікаво...

— А мені нудно! — встряв Пустунчик. — Тобто, коли нас вчать чомусь цікавому, мені цікаво, але навіщо потрібні такі довгі уроки, не розумію!

— Але всі ж вчаться, — ще сумніше сказала Лапуня. — Може, ми ще надто малі для школи? Не розумію...

— Ось! — зрадів Розумник. — Ми не розуміємо шкільного порядку! А коли щось незрозуміло, його треба ретельно дослідити та вивчити!

Пригода 2. Правила поведінки у школі.

Добре вихований робот

Одного дня Розумник привів до школи робота. Де взяв його — невідомо, можливо навіть сам зробив. Зовні робот був дуже схожий на звичайного учня. Але його поведінка була зовсім незвична.

На уроці робот сидів дуже прямо, не крутився, не розмовляв із сусідами, уважно слухав.

— Йому легко! — казав Пустунчик, отримавши чергове зауваження від вчительки. — Він залізний!

На перерві робот не поспішав вибігати з класу, не штовхався у дверях, пропускав дівчаток уперед, не кидався зошитами та не стукав однокласників портфелем.

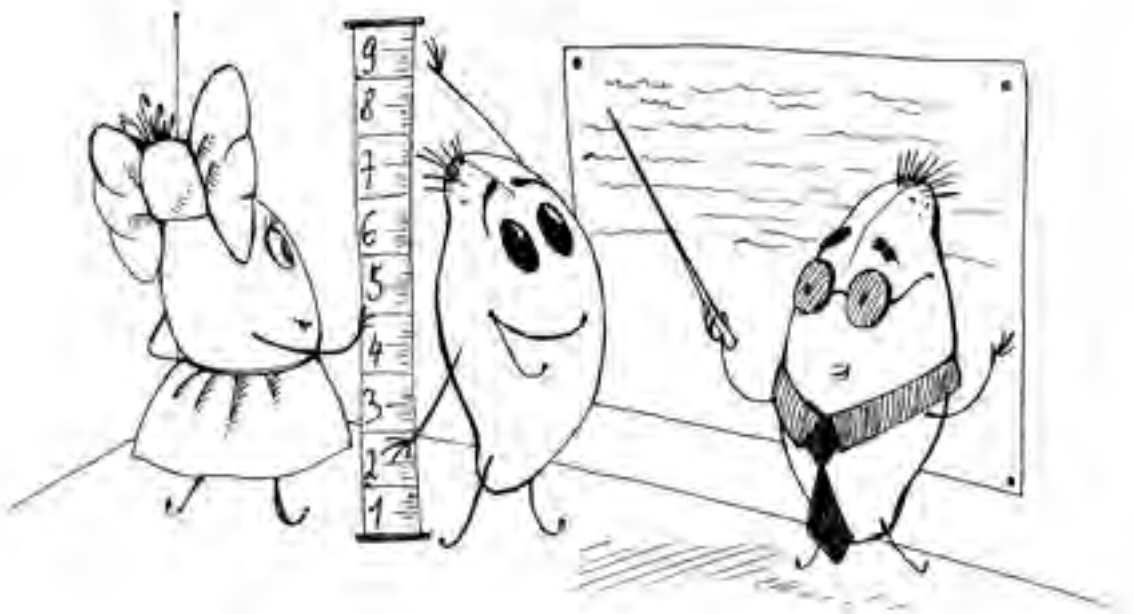
— Йому легко! — пхикав Пустунчик. — Нащо йому взагалі перерва, він же не втомлюється!

— В нього акумулятор розрахований на сорок хвилин, — пояснив Розумник. — Щоб зарядитися до наступного уроку, йому теж треба відпочити або побігати надворі, як нам.

— АКТИВНИЙ ВІДПОЧИНОК КОРИСНИЙ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я! — чітко видав робот і почав гасати надворі з іншими дітьми.

Коли робот бачив, що хтось намагається бігти сходами та штовхає інших, він грізно миготів очима, в які було вмонтовано червоні ліхтарики, та вмикав сирену:

Пригода 3. Ріст і розвиток

Зріст чемпіона

— Явищий за тебе! — вихвалявся Пустунчик.
Розумник не ображався. Він звик: так було щоразу, коли Зернятка вимірювали свій зріст.

— Важко визначити, — сказала Лапуня. — Ти завжди підстрибуєш, коли міряєшся. Я не можу сказати, хто вищий. Але важите ви однаково.

— Це доказ, що я вищий! — наполягав Пустунчик. — У Розумника мозок більший, значить, він повинен важити трохи більше, якби ми були одного зросту. Так? А я...

— Вважаєш, усі твої фантазії нічого не важать? — пожартувала Лапуня.

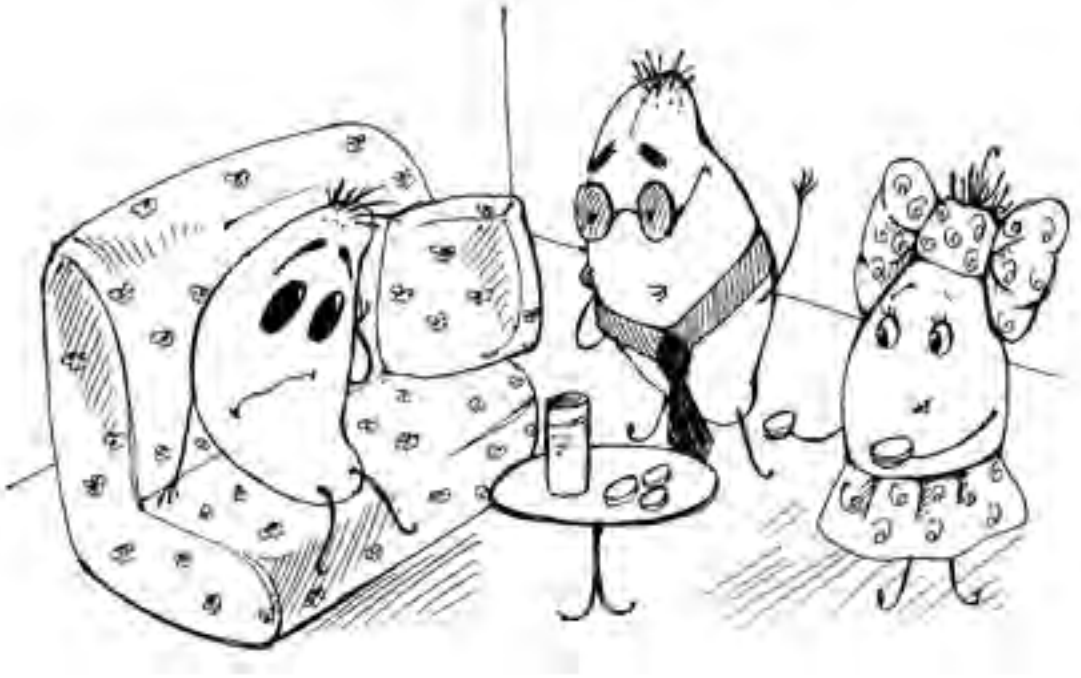
— Ні. Фантазії літають, отже — дуже легкі! А ось я виросту і стану чемпіоном!

— Рости, будь ласка, — згодився Розумник. — Але хіба обов'язково бути найвищим, щоб стати чемпіоном?

— А що, найменшим? — пхикнув Пустунчик.

— Найменшим ти бути не зможеш. Як на свій вік, ти — Зернятко абсолютно середнього зросту. Є багато менших за тебе. Та я не про те. В якому спорті ти хочеш бути чемпіоном?

Пригода 4. Здоров'я і хвороби.

Міра здоров'я

Якось Лапуня помітила, що Пустунчик став наче якийсь інший. Незвично тихий, не гасає, не стрибає, голосно не сміється і навіть пиріжок жує якось дуже повільно, наче глибоко замислився.

— Пустунчику, що з тобою? Ти не захворів?

— Чого ти так вирішила? — мляво здивувався Пустунчик.

— Та ти якийсь зелений. Подивись на себе! Не скачеш, не вигадуєш нічого, сидиш тихо і апетит поганий.

— Ні, я здоровий. Я дуже здоровий. Здоровіший, ніж завжди!

— А ми бачимо, що не такий, як завжди, — скептично сказав Розумник.

— Кажи, що сталося?

— Нічого. Я просто заслаб, не маю сили, тому приймаю вітаміни.

— Які?

— Не знаю. Такі різнокольорові. Солодкі.

— І багато ти їх вже... прийняв? — занепокоєно спитала Лапуня.

— Багато! — похвалився Пустунчик. — Мені ось-ось покращає і сил буде багато-багато!

Пригода 5. Режим дня.

Яка справа важливіша?

Коли Розумник розповідав, чим він займається ввечері після школи та зранку перед школою, Пустунчик дуже дивувався.

— Коли ти все встигаєш? У мене так не виходить!

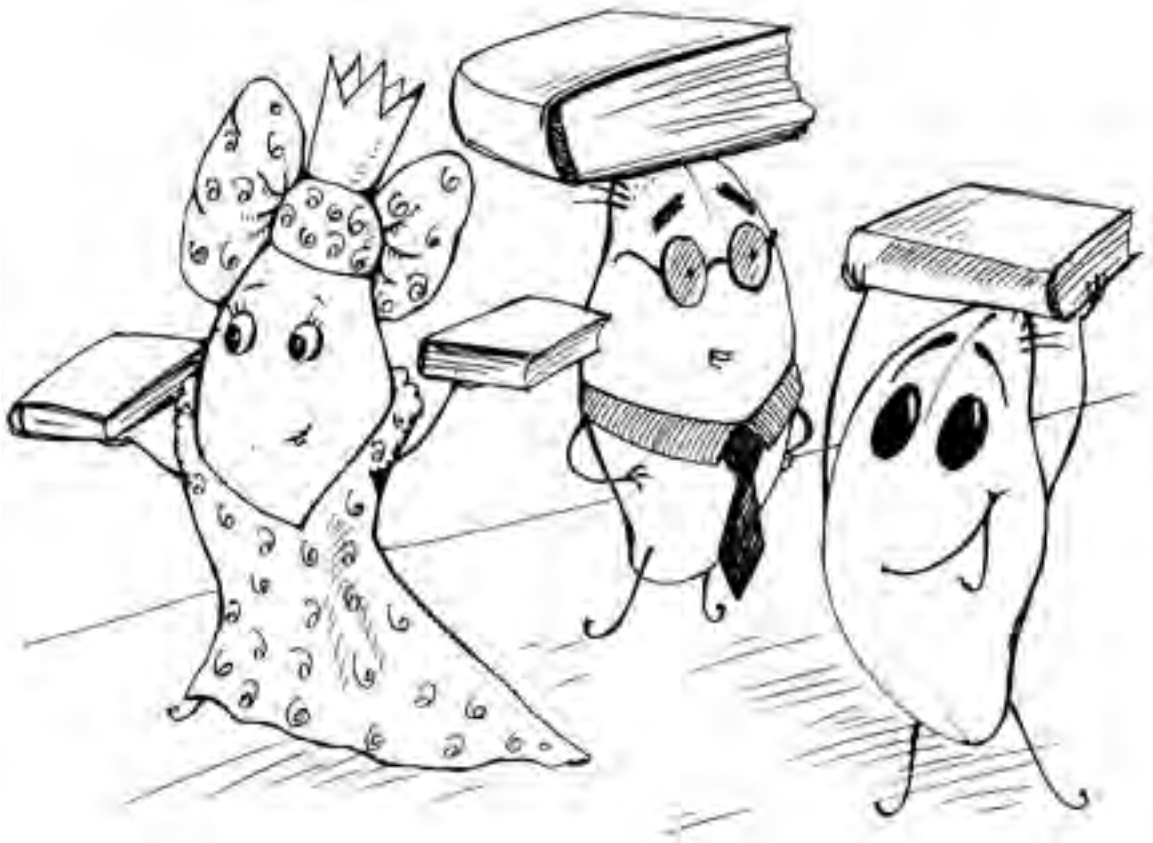
— Бо я дотримуюсь режиму дня, — пояснив Розумник. — Спочатку я відпочиваю, а потім роблю різні справи. Я все продумую наперед, і знаю, що робити зараз, а що — потім.

— І я після школи теж хочу відпочити, але мене весь час відволікають якісь важливі справи, — поскаржився Пустунчик.

Хочу поїсти — мене одразу звать гуляти надвір.

Хочу робити уроки, але по телевізору саме в цей час показують цікаві мультяки.

Пригода 6. Постава.

Таємниця принцеси

Цього дня Лапуня прийшла до друзів дуже засмучена.

— Хто тебе образив? — занепокоїлися Зернятка.

— Я... я хотіла бути принцесою на шкільному святі. А мені сказали, що я не вмію ходити як принцеса! Що в мене нема гарної постави, я сутула та схожа на знак запитання! — ледве вимовила Лапуня та гірко заплакала.

— Заспокойся, — попросив Розумник. — Ти дуже гарна. Для нас ти — справжня принцеса...

— Але дечого тобі справді бракує, — визнав Пустунчик. — О! В тебе немає корони! Хвилинку! Зараз ми це виправимо!

Пустунчик швидко знайшов кілька аркушів картону, Зернятка вирізали зубці та скріпили корону. Лапуня приміряла її перед дзеркалом.

Пригода 7. Здорові стопи.

Гра в чотири руки

Пустунчик вчився ходити на руках. Виходило не дуже добре. Встати на руки він міг, але одразу падав. Утримувати рівновагу, робити крок за кроком на руках поки не вдавалося.

Пустунчик похнюплено сидів на килимку для гімнастики, коли до нього завітав Розумник.

— Чого ти невеселий, друже?

— Не розумію, чому стопи ходять так легко, а долоні мене не тримають? Адже руками зручніше триматися за щось, ніж ногами!

— Нелегко робити щось, до чого не звик, — пояснив Розумник. — Ходити ногами ти тренувався майже від народження, а на руках щойно спробував. Не могло ж вийти одразу! Навчисься! А ти вправи для ніг робиш?

— Які?

— Щоб ноги працювали, наче руки. На ногах теж десять пальців, але ми ними майже нічого не робимо! Можеш взяти щось босою ногою? Підними своє взуття!

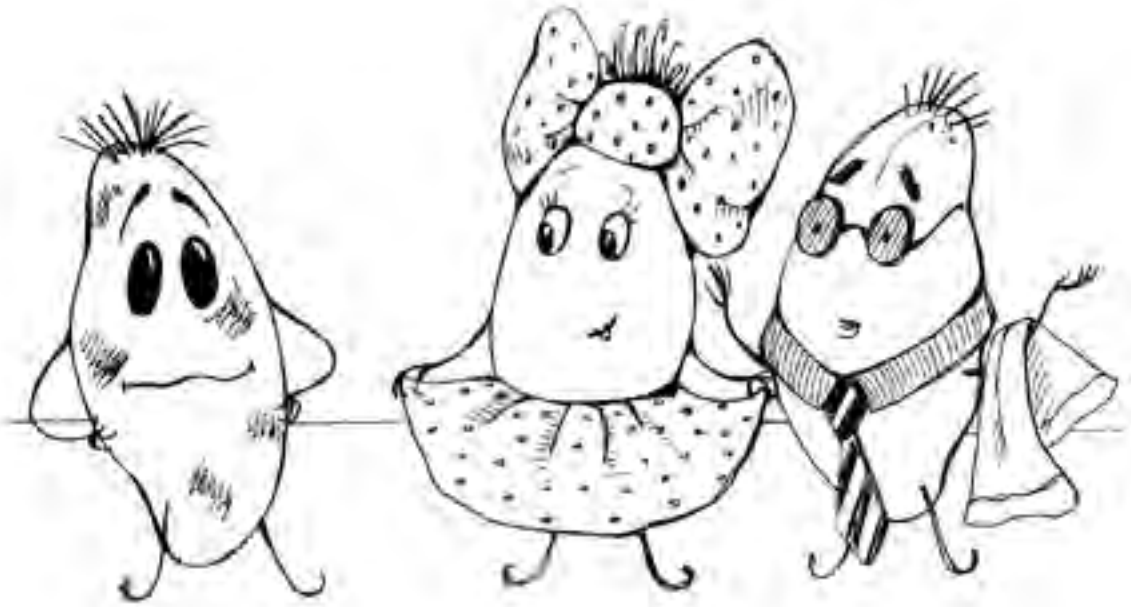
Пустунчик спробував і вийшло!

— А можеш взяти олівець пальцями ніг та щось намалювати?

— Е, ні, це дуже важко... пальці не слухаються! А навіщо тренувати пальці ніг, якщо є руки?

— Бо це корисно для здоров'я стоп. А ще цікаво, чого б ми могли навчитися, але ніколи не пробуємо це робити. Знаєш, є люди, у яких не працю-

Пригода 8. Чистота і здоров'я.

Шик, блиск та ворона

Пустунчик грався надворі, а потім не вмився, не причепурився тай прийшов у гості до Розумника.

Лапуня вже була там, милувалася собою у дзеркалі та заплітала кіски.

— Усе спокійно? — спитав Розумник. — Ти дістався сюди без пригод?

— А що могло трапитися? — здивувався Пустунчик.

— На Лапуню сьогодні налетіла величезна ворона, неподалік від дому.

Пустунчик глянув на подружку з люстерком та замість того, щоб непокоїтися, голосно засміявся.

— Зрозуміло! Лапуня так сяє, так виблискує, наче вона не Зернятко, а золотий зливочок! Ворона хотіла викрасти її! Усі ворони тягнуть гарне та блискуче до себе в гніздо!

— Тобі така небезпека не загрожує! — глянувши на Пустунчика, сказала Лапуня. — На кого ти схожий? Наче щойно виліз з печери, де рив підземний хід! Не думаєш, що треба хоча б вмитися та вмити руки, перш ніж сідати до столу?

— А нащо? — спитав Пустунчик. — Щоб мене ворона вкрала? Часто вмиватися — тільки воду дарма витратити!

Пригода 9. Харчування і здоров'я.

Солодкий сон Пустунчика

— Чому ти стверджуєш, що не можна їсти багато солодкого? — запитав Пустунчик у Лапуні, яка не давала йому п'яту цукерку. — Хто знає, скільки „забагато”? Хто перевіряв? Ось я їм, їм і мені добре! Дай ще одну!

— Пустунчику, досить! Болітимуть зуби та живіт!

— А, може, не болітимуть? Перевіримо!

— Не вередуй! Розумнику, скажи йому!

— Так-так, скажи! — наполягав Пустунчик. — Чому не можна їсти стільки солодкого, скільки хочеш? Це ж смачно!

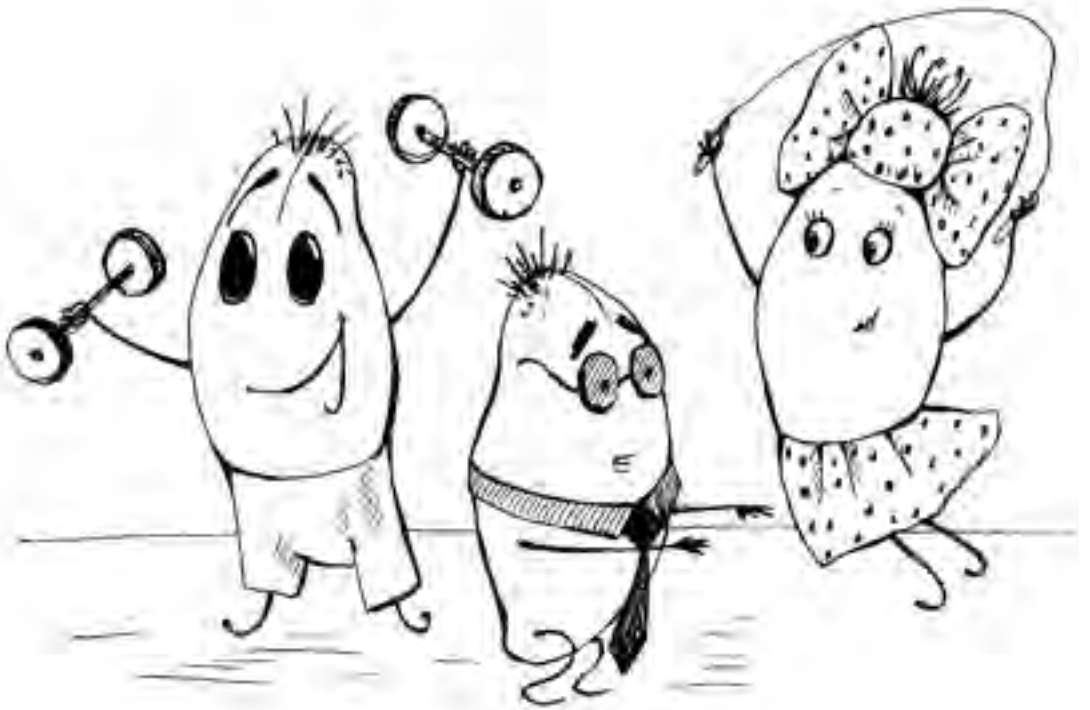
— Чому ж тільки солодкого? — спитав Розумник. — Їсти дуже багато солоного, гіркого, жирного чи гострого теж шкідливо. Погано для зубів їсти лише м'яку або лише дуже тверду їжу. Корисне те, що натуральне. Ось фрукти — і солодкі, і корисні. Їж на здоров'я!

— А цукерки гірші? А чіпси? А солоні сухарики?

— Це не справжня їжа, — пояснила Лапуна. — Справжня їжа не шкодить здоров'ю. А смаколики — лише додаток, який не замінить усе інше.

— Не розумію, — засмутився Пустунчик. — Морозиво і шоколадні батончики — також не справжні? Але ж такі смачні...

Пригода 10. Рух і здоров'я.

Рух — запорука здоров'я

Якось Зернятка дивилися дуже цікавий фільм. Такий цікавий, що навіть Пустунчик сидів тихо-тихо. Кіно скінчилося, Пустунчик схопився з місця, хотів відразу побігти, але...

— Що з моєю ногою?! Я не відчуваю ногу! — стривожено скрикнув він.

— Не хвилюйся, — заспокоїв Розумник. — Ти надто довго сидів на місці, нога заніміла. Розітри її, все швидко минеться.

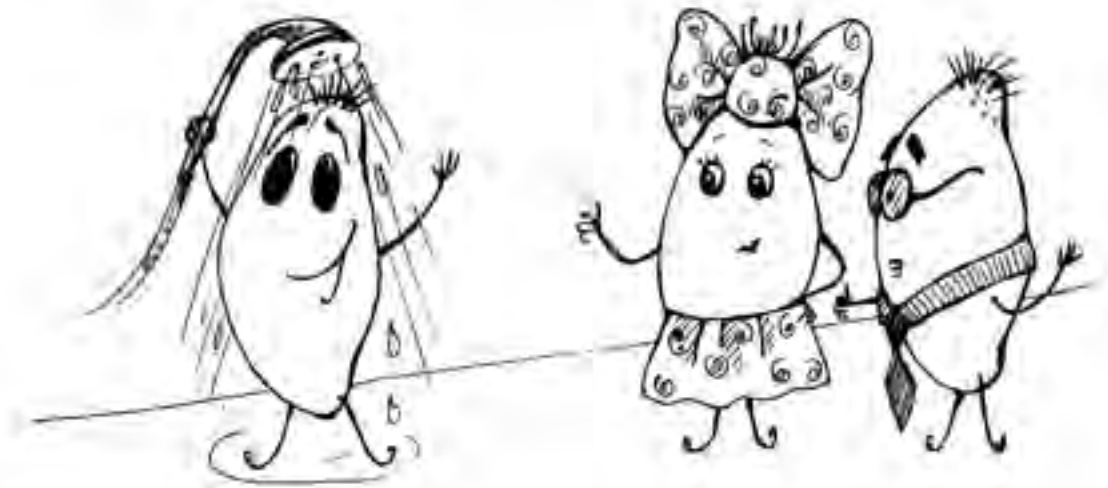
Через кілька хвилин Пустунчик вже стрибав, як завжди.

— Але що то було? — допитувався він у друзів. — Це хвороба? Це небезпечно?

— Не бійся, — сказала Лапуня. — Твоя нога наче заснула. Заніміння буває, коли довго не рухаєшся.

— Тіло без руху слабшає, без руху можна занедужати, — додав Розумник. — Треба щодня зранку робити зарядку і спеціальні руханки на кожному уроці.

Пригода 11. Загартовування.

Драбинка-невидимка

— Пустунчику, ти сидиш на протязі, захворієш! — сказала Лапуня.
— Я загартовуюся! — відповів Пустунчик. Нещодавню Зернятка дивися передачу про людей-моржів, і Пустунчик мріяв зміцнити свою витривалість до холоду.

Ось і зараз, Зернятка щойно гралися надворі, бігали, розпашілися, а вдома Пустунчик сів перед прочиненим вікном і не слухав застережень Лапуні.

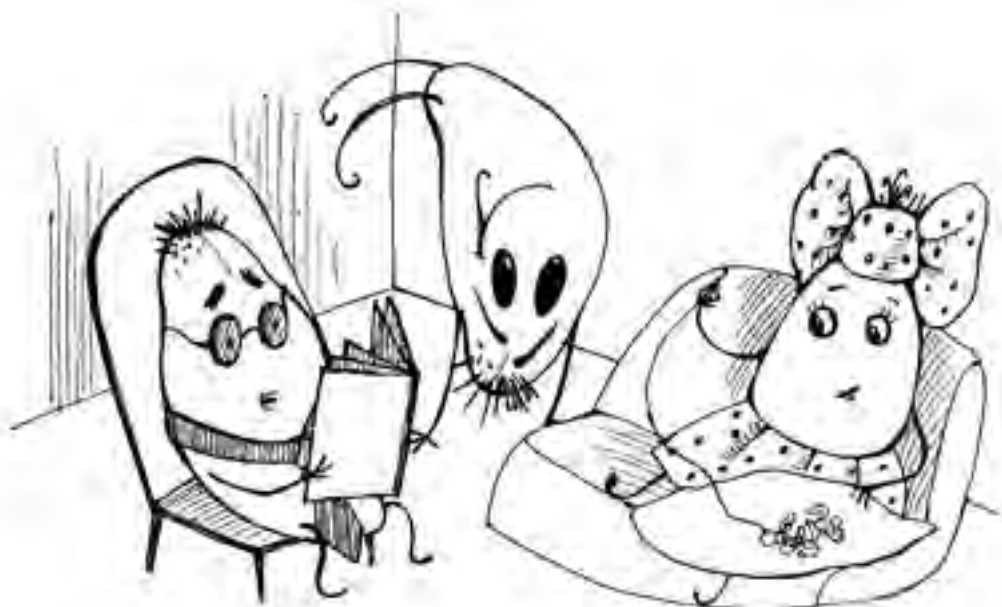
— Ти застудишся! Розумнику, скажи йому!

— Лапуня має рацію. Холодне повітря дме тобі прямисінько у вухо. Може й не весь застудишся, але вухо болітиме! Краще відкрий вікно повністю, та пересядь у інший куток. Тепер кімнату наповнить прохолода та свіже повітря, а твоє здоров'я буде у безпеці.

— Не розумію, — Пустунчик зробив, як порадив друг, але не припинив буркотіти: — То зачини вікно, то відчини! Тепер холоду стало вдсятеро більше, чому ж ми в безпеці?

— Щоб загартуватися, а не застудитися, треба добре знати, як працює наш організм, — пояснив Розумник. — Саме слово „застуда” вказує на холод. Щоб випадкове переохолодження не призводило до хвороби, ми робимо „щеплення холодом” — загартовуємося. Наприклад, коли миєшся теплою водою, наприкінці добре на кілька секунд увімкнути дуже холодну воду та облитися нею. Влітку можна вмиватися лише холодною

Пригода 12. Корисний відпочинок.

ВІЧНИЙ ДВИГУН

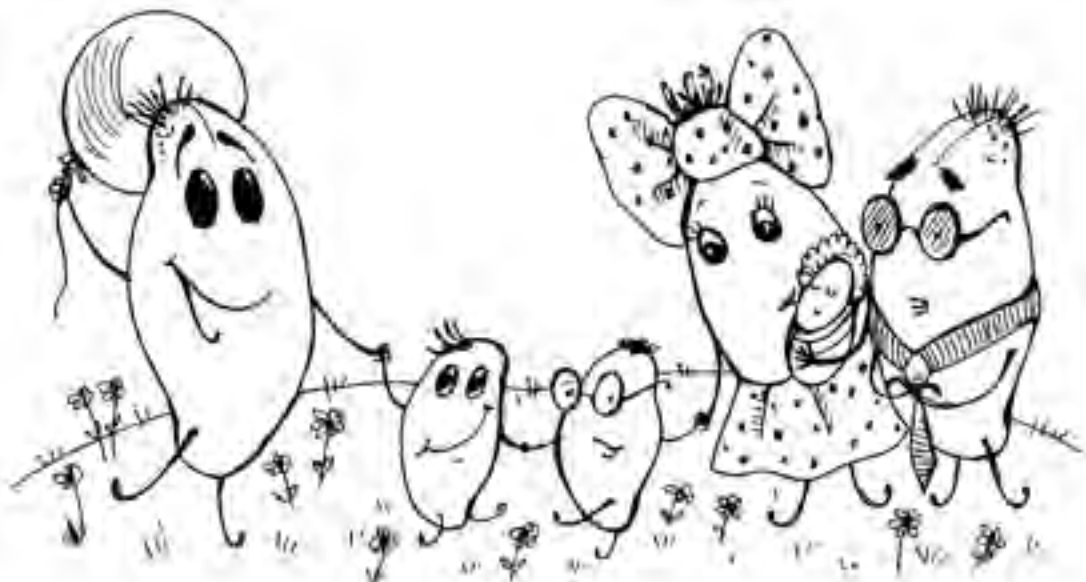
Пустунчику завжди важко було сидіти на місці. Він любив зміни. Весь час грати в одну, навіть найулюбленішу гру, йому теж набридло. Пустунчик щоразу вигадував собі нові заняття і захоплювався новими справами. Здавалося, він ніколи не втомлюється. Друзі називали його „вічний двигун” і жартували, що, мабуть, коли Пустунчик був дуже малий, він проковтнув надпотужні батарейки.

Пустунчику було приємно це чути, але насправді він міг інколи довго байдикувати і нічого не робити. Це був час, коли заряд „батарейок” тимчасово слабшав, і Пустунчик нудився, не знаючи, чим себе зайняти.

Непосидючий Пустунчик зовсім не розумів задоволення від тихого відпочинку. Як можна годинами сидіти та дивитися на річку, малювати або читати книжку? Як це — не бігати, не стрибати, не шукати пригод, якщо видалася вільна хвилинка? Якщо хтось сидить або лежить та нічого не робить, мабуть, йому недобре, він захворів!

Але Пустунчик бачив на власні очі, що Розумник любить відпочивати спокійно. Йому не нудно лишатися на самоті, Розумник завжди знайде собі якесь тихе заняття і навіть встигає робити більше всіляких справ, ніж Пустунчик та Лапуня разом узяті.

Пригода 13. Моя родина.

Сімейний ланцюжок

— Чому ми повинні сидіти з молодшими? — нарікав Пустунчик. — З ними ані погратися нормально, ані поговорити немає про що!

— Ти ж старший! — здивувалася Лапуня. — Ти знаєш багато такого, чого малі зернятка ще не вміють. То навчи їх! Ти ж сам ходиш до школи? Для вчителів ти — молодший, а для малечі — старший. Тебе слухаються, тебе поважають, ти подаєш приклад малим, хіба це погано?

— Коли — в міру, то добре. А весь час бути старшим так нудно!

— Справді, — сказав Розумник. — Бути старшим — серйозна відповідальність. Тому добре, коли є велика родина, де багато людей різного віку.

— Так! Це класно! — підхопив Пустунчик. — Тоді за малими може наглядати хтось інший, а в тебе є час погуляти!

— Ото смішний! — пхикнула Лапуня. — Таких простих речей не розуміє! Малий ще!

— Я малий?! — Пустунчик спочатку обурився, а потім хитро примружився: — То й добре! Я зовсім мале-е-есенький і не хочу бути старшим. Самі будьте, якщо вам подобається!

— Тоді годі байдикувати, йди роби уроки, — суворо сказала Лапуня. — Потім вимий руки, поїж, почисти зуби та лягай спати!

Сам знаю, що треба робити! Чого ти мені наказуєш?

Пригода 14. Дівчатка і хлопчики.

Лицарі та прекрасні дами

Розумнику найкраще думалося під час неквапливої прогулянки, тож він гуляв сам, а Лапуня та Пустунчик гралися на подвір'ї. Провертаючись, Розумник здалеку почув голосну суперечку. Друзі сварилися не на жарт.

— Хвалько! Хвалько! — кричала Лапуня. — Завжди обіцяєш, а ніколи не робиш! Хлопчаки — всі хвальки!

— Всі дівчата — капризулі! — не залишився у боргу Пустунчик. Він кривлявся, показуючи, як Лапуня заплітає коси перед дзеркальцем.

Лапуня образилася і обзивала кривдника, щоб помститися. Зазвичай чемна дівчинка показувала Пустунчику язика, стрибала на одній ніжці та звинувачувала хлопців в усьому, що спадало їй на думку: неслухи, хулігани, двієчники, не дотримують слова, не вміють поводитися на людях, бруднулі...

Пустунчик зі швидкістю кулемета відбивав дражнилки в її бік: всі дівчата плакси, модниці, слабачки, боягузки, плескають язиками, не тримають таємниці...

— Що тут коїться? — здивувався Розумник. — Негайно припиніть обзиватися!

— А чого він..? Всі хлопчиська — дурні невиховані грубіяни!..

— А чого вона...? Рано чи пізно всі дівчиська показують свій капосний характер!

— Пустунчику, вибачся! — суворо велів Розумник.

Пригода 15. Вчимося товаришувати.

Негарні слова

— Як ти можеш таке казати? — часто дивувалася Лапуня. — Ці слова — такі негарні...

Пустунчик не розумів, що засмучує подружку. Слова як слова! Всі — з літер однієї абетки. Що в них гарного, чи негарного?

Розумник теж казав, що теплі слова можуть зігріти душу, а грубі та злі — ранять сильніше, ніж іржавий цвях. Треба пильнувати, що кажеш, часом слова діють наче ліки або отрута. Висловлювати свої почуття та думки не лише точно, а ще й гарно — в цьому і полягає людська культура.

Пустунчик не розумів, навіщо ретельно добирати слова? Що він думає, те й каже. Навіщо брехати? Перед ким виставлятися? Друзі ж добре знають його та завжди зрозуміють.

Якось Пустунчику наснилося, що він стоїть посеред великої зали. У кутку щось заворушилося.

— Що це за потвора? — здивувався Пустунчик. До нього стрибала груба сіра чотирикутна істота, схожа на подушку, яку чаклун перетворив на жабу.

— Це твоя Потвора, — звідкись поряд взялася Лапуня. — Подобається?

Пригода 16. Безпека ігор та розваг.

Вождь — розумна голова

Якось Зернятка вирішили пограти в індіанців.

— Підемо в яр! — запропонував Пустунчик. — Там такі зарості — справжні джунглі!

— В яру гарно, але ж це далеко, — заперечила Лапуня. — Хтозна кого можна там зустріти? До того ж, там така кропива — не пролізеш!

— Що тепер, лише на дитячому майданчику гратися? — засмутився Пустунчик. — Це ж нецікаво! Місця мало і все надто „цивілізовано”, які вже там індіанці?

— Воїни нашого племені повинні самі визначати, де безпечні місця для ігор, де — ні, — сказав Розумник. — Непогано було б вислати розвідників у стан білолицих!

— Я — слідопит Пильне Око, найкращій розвідник! — застрибав Пустунчик.

— А я — великий мисливець Рись М’яколапка! — вигала Лапуня.

— Тоді я... — почав Розумник.

— Ти — вождь Розумна Голова! — сказав Пустунчик. — Тільки ти зможеш визначити, хто з нас кращий розвідник.

— Добре, чекаю вас на лавці біля кущів. Там — наш табір. Пройдіть весь стан білолицих, відмічайте всі небезпеки, що чатують на нас, та доповідьте мені. Гайда!

Пустунчик першим з бойовим кличем вилетів надвір. Лапуня йшла тихо-тихо, як годиться справжньому воїну з племені Риси. Друзі розійшлися в різні боки.

Розумник сидів на лавці, спостерігав, як грається малеча у пісочниці, рахував, скільки „білолицих” гуляє у дворі. Згодом до вождя приєднався його воїни.

Пригода 17. Наші рятувальники.

Хибна тривога

Схвильована Лапуня прибігла до друзів із сльозам на очах:

— Хлопці, що робити?

— Що сталося?!

— Кошеня! Маленьке, видряпалося високо на дерево, а злізти не може. Нявчить, плаче... Ми намагалися його кликати, зманити вниз — не йде. Боїться! Треба його рятувати!

— Може зателефонувати у службу порятунку? — сказав Розумник. — Я знаю номер: 112.

— Краще зберемо людей та врятуємо його самотужки! — вигукнув Пустунчик і схопився на ноги. — Нам потрібна велика драбина, брезент, у який стрибати, та щось смачненьке для котів. Вперед!

Через годину врятоване кошеня муркотіло на руках у Лапуні, а Пустунчик дуже задоволений собою, ще довго приймав поздоровлення від сусідів, які були свідками цієї пригоди.

— Добре, що все обійшлося, — сказав Розумник. — Але якщо сталося щось серйозне, і ми не можемо зарадити самі, треба викликати службу порятунку.

Пригода 18. У незнайомому місці.

Пригода у супермаркеті

Якось Зернятка гуляли у супермаркеті та помітили маленького песика, який розгублено бігав туди-сюди, наче шукав когось.

— Він загубився! — стривожилася Лапуня.

Троє Зерняток кілька хвилин спостерігали, а коли впевнилися, що песик справді без господаря, почали радитися, що робити.

— Треба знайти того, хто його загубив, — сказав Пустунчик.

— Яким чином?

— Це породиста такса. В нього на нашійнику написано „Рекс” і номер мобільного телефону. Не думаю, щоб у собаки був телефон! Треба набрати номер та сказати, що ми знайшли Рекса.

Пригода 19. Безпека в домі.

Жахливий сон Пустунчика

Пустунчик був удома сам. Раптом до кімнати залетів величезний шершень. Пустунчик заходився виганяти непроханого гостя на балкон і так сильно махав газетою, що втратив рівновагу і мало не впав з балкону.

Тоді Пустунчик відчув запах смаленого і прожогом кинувся у сусідню кімнату. Праска була включена, залишена без нагляду і в одязі, який прасувала Лапуня, вигоріла величезна дірка. Мало того, починалася справжня пожежа. Гладильна дошка загорілася, від неї ось-ось могла зайнятися постіль!

Пустунчик швидко висмикнув праску з розетки, хлюпнув на вогонь воду, поставлену на вікно для поливу квітів. Вогонь згас, але кімнату наповнив чорний дим. Бігом на кухню за водою!

На кухні заходився свистом майже порожній, розпечений чайник. Пустунчик не пригадував, щоб вмикав плитку, але дивуватися було ніколи. Він швидко набрав води, вимкнув газ та знов побіг у кімнату. Назустріч йому з ревом сунув працюючий на повну силу порохотяг.

Домашній прибиральник гарчав, наче Горинич, трощив своїм гумовим „хоботом” все, до чого міг дотягнутися, та засмоктував усе, що міг проковтнути.

— Віддай! — кричав Пустунчик, марно намагаючись приборкати скажений прилад. — Це дуже потрібні речі! Стій! Зупинись!

Пригода 20. Безпека у школі.

Острів скарбів

Перший раз – у перший клас! Троє Зерняток ще тільки входили в шкільне життя. Їм довелося вивчати шкільний двір та будівлю, наче незнаний острів.

— А давайте складемо мапу скарбів! — придумав Пустунчик.

— Як це? — спитали Зернятка.

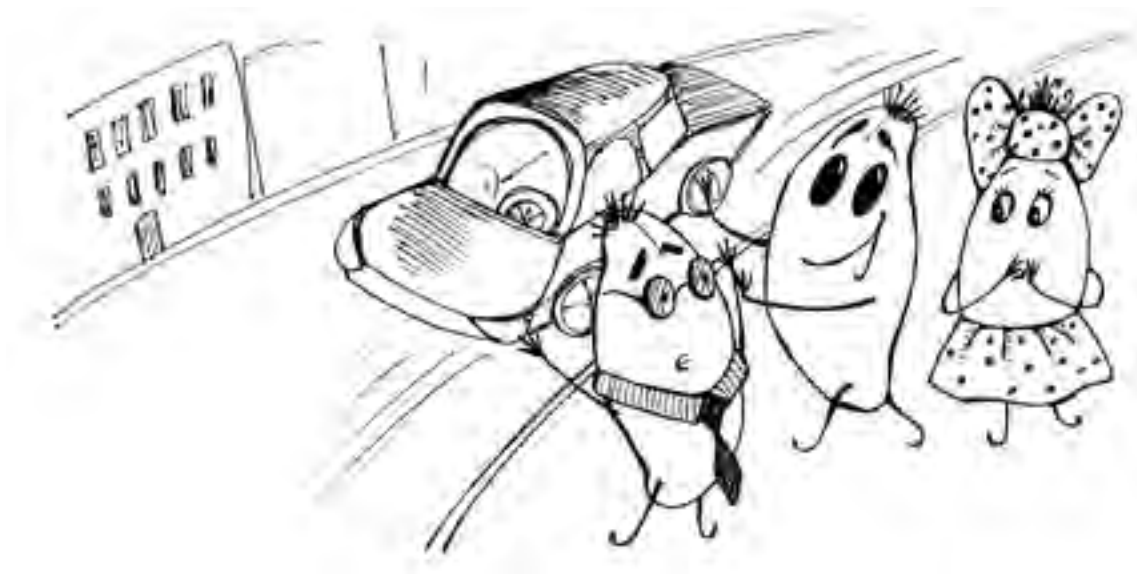
— Головною „скарбницею” буде клас, в ньому три хрестика — „піратські кладі”, тобто наші парти. Всі ходи-переходи та класи, де ми були і дослідили, зафарбуємо...

— Зеленим, якщо прохід безпечний, червоним, якщо є небезпека, наприклад, заблукати, — додала Лапуня.

— Гарна ідея! — згодилися друзі.

В окремому зошиті Розумник намалював план школи. План зайняв кілька сторінок, щоб увесь двір та приміщення було добре видно. До кожного

Пригода 21. Ти — пішохід.

На перехресті

Якось у суботу Зернятка із своєю школою брали участь у районній Олімпіаді. Змагання проходили між усіма школами району. У програмі було безліч завдань з різних наук, а також багато спортивних та творчих змагань.

Пустунчик, Лапуня та Розумник дуже поспішали, щоб не спізнитися на урочисте відкриття олімпіади. Їм довелося довго чекати автобуса, часу лишалося обмаль. Потрібно було тільки перейти вулицю. Будівля, де проходила олімпіада, височіла навпроти, з іншого боку дороги.

Пустунчик хотів швиденько перебігти вулицю, але Розумник зупинив його.

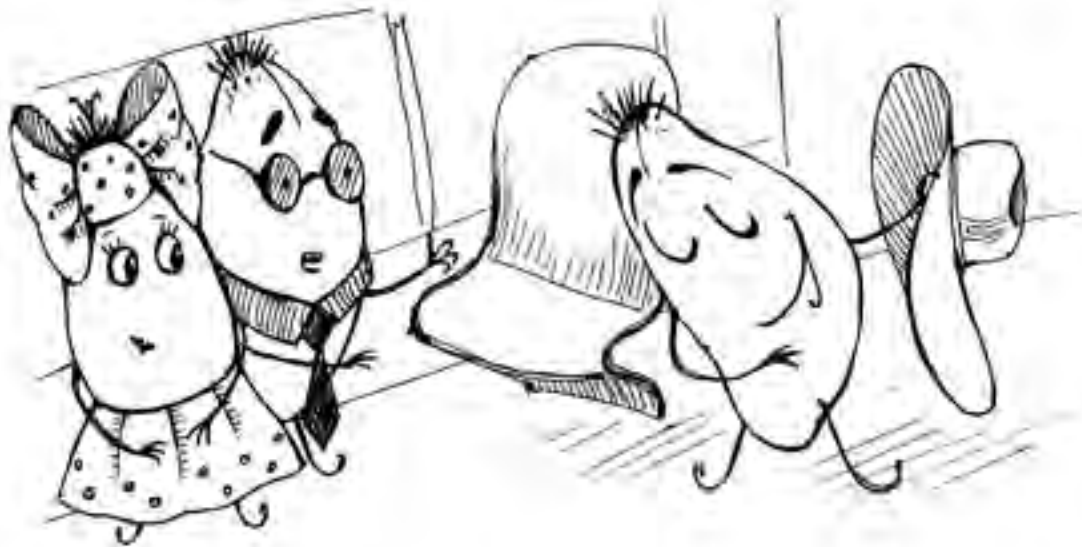
— Куди? Треба дійти до перехрестя, там — пішохідний перехід.

— Навпростець значно ближче! Нащо йти так далеко, а потім повертатися? На перехресті світлофора все одно немає! Нам дуже важливо встигнути до початку змагань! На нас усі чекають! Якщо спізнимося, підведемо людей! Наша школа може програти, хіба тебе це не хвилює?

— Чекають? Потрапиш під машину — нас на змаганнях взагалі не дочекаються! — сказав Розумник. — Треба обов'язково йти до перехрестя, звідти далеко видно дорогу в усі боки. А тут машина може раптово вистрибнути з-за рогу, і ми не встигнемо розминутися.

— Швиденько, хлопці! Не сперечайтеся, ходімо! — Лапуня схопила дру-

Пригода 22. Ти — пасажир.

Скляна ваза

Одного дня троє Зерняток купили у магазині скляну вазу. Не звичайну — з товстого білого кришталю, а дуже гарну, з тонкого скла з різнокольоровими візерунками.

Додому поверталися на тролейбусі.

Пустунчик першим заскочив у вагон та швиденько зайняв вільне місце. Коли підійшли друзі, Пустунчик уступив місце Лапуні, яка обережно тримала на колінах вазу. Пустунчик та Розумник стояли поряд, оберігаючи Лапуню та її скарб від випадкових поштовхів інших пасажирів.

Вдома ваза зайняла почесне місце. Найкращі букети завжди ставили тільки в неї.

Коли іншим разом Зернятка їхали на далеку прогулянку, Пустунчик знову першим зайняв вільне місце у транспорті. Але, тепер він не запросив Лапуню сісти біля вікна.

— Ти не думаєш поступитися місцем? — спитав Розумник. — Краще б сиділа Лапуня, а ми постоїмо.

— Для чого? — здивувався Пустунчик. — В неї ж сьогодні немає вази. Постоїть, не розсиплеться! Я першим встиг!

— Але ж ми — хлопці, а Лапуня — дівчинка.

— То й що? Ти сам казав, що ми рівні. От якби Лапуня дуже втомилася, чи ногу натерла, чи...

Пригода 23. Дорога до школи.

Користь казок

Того дня Розумник та Лапуня чергували в класі, тому пішли до школи дуже рано. Пустунчик трохи забарився, тож вийшов пізніше, сам. Друзі захвилювалися: ось-ось мала прийти вчителька, а Пустунчика ще не було. Він останнім влетів до класу, захеканий, стривожений і ледве встиг зайняти своє місце, як почався урок.

На перерві друзі з'ясували, що сталося.

— Ти влетів, наче Колобок, за яким женеться Лисиця, — сказала Лапуня.

— Майже так і було! — серйозно відповів Пустунчик. — Я потрапив у таку пригоду...

Вийшов я з дому, сів на тролейбус і помітив охайну стареньку з паличкою. Звісно, я поступився їй місцем, а потім допоміг зійти, бо її зупинка теж була біля школи. На перехресті дочекався зеленого світла і хотів бігти... Аж раптом та старенька підходить і просить: „Хлопчику, переведи мене через вулицю. Я погано бачу, можу сплутати, який колір на світлофорі”. Жодних окулярів в неї, до речі, не було!

Ми перейшли вулицю, старенька дає мені цукерки. Я кажу: „Дякую, але не можна брати подарунки в незнайомих”. Стара дуже здивувалася: „Та бери, бери, хлопче! Цукерки солоденькі, смачненькі... Ніхто не дізнається! Це буде наша маленька таємниця. Ти ж нікому не скажеш?”

Тут у мене всередині щось клацнуло, наче сигналізація спрацювала. Я згадав, як у казці Білосніжку теж яблужком пригостили, і що з того ви-

Пригода 24. Неповторність людини.

Зорі майбутнього

Зернятка дочитали казку „Гидке каченя” і Лапуня мрійливо зітхнула. — Добре, що є Гидке каченя знайшло свою родину та сенс життя. Мені було його так шкода! Навіть тепер все одно трохи сумно...

— Це тому, що ніхто з колишніх кривдників не побачив каченя у образі лебедя, — сказав Пустунчик. — Тому так і не попросив вибачення! А цікаво, що б усі відчували, коли б дізналися, ким стало Гидке каченя?

— Думаю, їм стало б дуже соромно, — сказав Розумник. — Дуже прикро, що птахи не знали одразу, ким виросте Гидке каченя. Тоді усі вели б себе зовсім інакше.

— Еге ж, якби можна було знати майбутнє! — засміявся Пустунчик. — Тоді б казок не було!

— А я дуже люблю історію про Попелюшку, — сказала Лапуня. — Уявляю, що сталося з мачухою та сестрами, коли Попелюшка стала принцесою!

— Думаю, з ними було те, що називається „стрес” та „шок”, — відповів Розумник. — І вони на це заслуговують!

— Я тут подумав, треба бути дуже обережним із усіма нашими знайомими, особливо у школі, — сказав Пустунчик. — Ми ж не знаємо майбут-

Пригода 25. Народні традиції і здоров'я.

Козацька гостина

Напередодні дня народження Пустунчика Лапуня зібрала Зерняток на велике прибирання в його кімнаті.

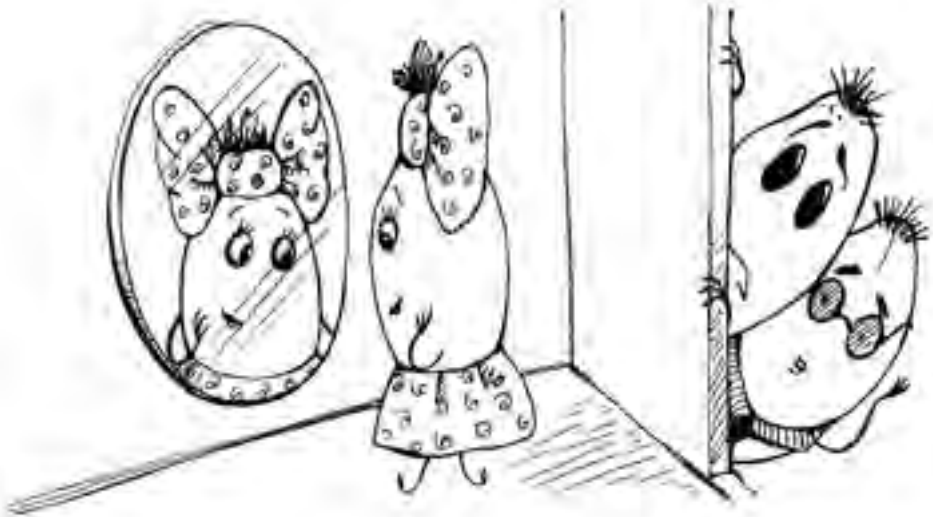
— Нащо брехати людям?— бурмотів Пустунчик, збираючи речі з підлоги, та чхаючи від пилу: — Апчхи! Оце називається „пускати пил у очі"! Гості подумують, що в мене завжди так чисто, а це — неправда! Я введу їх в оману. Хіба це гарно? Стільки часу гаємо, прибираємо, стараємося, а придуть, насміять, тоді знов прибирати?

— Прибирати треба постійно, — сказала Лапуня. — Хто прийде до тебе, повинен почувати себе зручно, затишно, як удома. Ти ж не хочеш привести гостей у такий барліг?

— Та звідки ми знаємо, де хто почувається як удома? — спитав Пустунчик. — Може в них щодня ще гірший барліг, ніж у мене? Коли ми ходимо в гості, всі теж прибирають! Для чого потрібно те прибирання?

— Житло повинне бути чистим, — відказав Розумник. — Постійно провітрювати та витирати пил треба для здоров'я. Нащо дихати брудом? Думаєш, це корисно? А речі ти складаєш, щоб гості не перечіплялися. Коли нікого нема, можеш розкидати все як завгодно. Та все ж знайти потрібну річ легше, коли все лежить на своїх місцях, впорядковано.

— Йди, намочи ганчірку та витирай пил, — звеліла Лапуня.

Лапуня та усмішка

Одного дня Розумник та Пустунчик помітили, що Лапуня часто заглядає у дзеркальце та посміхається собі. Але весь інший час подружка була якась тиха, думала про щось та виглядала невесело, наче захворіла. Здавалося, в Лапуні з'явилася таємниця від друзів.

— Подобаєшся собі? — якийсь спитав Пустунчик, знову побачивши Лапуню із дзеркалом. — Ти нам теж подобаєшся. Але зараз ти якась дивна. Чому ти посміхаєшся лише дзеркалу, чому сумна?

— Хіба помітно? — знітилася Лапуня. — Я думала, що це допомагає...

— Допомагає що? Ти щось приховуєш!

— Мені так сумно, — зізналася Лапуня. — Я думала, якщо вести себе так, наче тобі весело, то стане весело. Я намагаюся посміхатися частіше, але весь час забуваю, коли не бачу себе. Трошки допомагає, але смуток не минає...

— А що тебе тривожить? — спитав Розумник.

— Мабуть те, що весна минає так швидко. Деревя відцвітають... Скоро наш клас роз'їдеться на літо. Мені так складно уявити, що ми більше не будемо бачитися щодня!

— Але ми знов зустрінемося восени, — сказав Розумник.

— І влітку — канікули! Це так добре! — нагадав Пустунчик.

Пригода 27. Вчимося приймати рішення.

Пляжне пророцтво

Влітку Зернятка поїхали відпочивати на море. В перший день Пустунчик знайшов на підвіконні дивну записку:
„Сьогодні ти можеш згоріти, змерзнути, отруїтися! На тебе чекає небезпека від диму, води та сонця! Кожен крок має свої наслідки! Магістр Ролапуст.”

— Дурні жарти! — обурився Пустунчик. — Що за Ролапуст?

— Думаю, це попередження про нашу прогулянку на пляж, — сказала Лапуня. — Де ще нам можуть загрожувати сонце та вода?

— Не вірю я в таке „пророцтво”, — пхикнув Пустунчик. — Все обійдеться!

На пляжі Зернятка весело гралися, плавали, пірнали, кидали м'яч. На глибину не заходили, щоб не захлинутися. Вода здавалася теплою, Пустунчик плавав довше за всіх.

— Ти вже геть замерзнув, — попередила Лапуня. — Виходь! Бо зовсім посинієш!

— Нічого я не замер... Ой! Точно як у пророцтві! — Пустунчик хутко вистрибнув з води. Потім розлігся на теплому пісочку, заходився ніжитися та засмагати.

— Час перебраться в затінок, — попередив Розумник. — Перші дні не можна довго перебувати на сонці, бо згоримо!

— Та не згор... Що?! Ні-ні, я вже в затінку! — Пустунчик миттю перебрався під навіс. Приблизно через півгодини він зголоднів. Неподалік носили пиріжки, кукурудзу, льодяники, напої та багато іншого. Пустунчика звабили пиріжки та східні ласощі...

— Куди ти! — зупинила його Лапуня. — Ніколи не вживай готову їжу, яка довго була на сонці без холодильника! Купи нам краще морозиво.

— Але я хочу пиріжок! І ще оте, червоне, солодке... не знаю що, треба спробувати!